

01.12.23

Клас: 6-А (2гр.), 6-Б (1гр.)

Укр.мова

Вч.: Харенко Ю.А.

Перше грудня

Класна робота

Особливості відмінювання іменників чоловічого роду в родовому відмінку

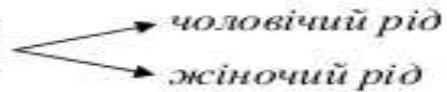
Бесіда

- 1. Що таке іменник?
- 2. На які питання відповідає ця частина мови?
- 3. Які граматичні ознаки має іменник?
- 4. Які роди має ця частина мови?
- 5. За якими ознаками іменник поділяється на відміни?
- 6. Скільки відмін ви знаєте?

Пригадайте вивчене

Відміни іменників

I відміна

вода, земля, Микола, Паша, круча, груша, межа, площа

II відміна

край, чай, гай, ліс, дуб, клен

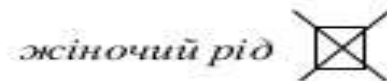
батько, дядько, тато

поле, море, село, небо, вогнище

є подовження

знання, гілля, навчання

III відміна

+ мати

піч, ніч, подорож, радість,

честь, любов

IV відміна

середній рід – дітки тварин ☐ a , ☐ ya

порося, теля, гуся,

курча, лоша...

Перепишіть речення, вставляючи на місці крапок закінчення. Визначте відміну виділених слів

- Свято пройшло без *галас..* й *шум..*, але залишило багато позитивних емоцій. На вулиці не було сильного *вітр..*, тому ми гуляли біля *будинк..*, бігали навколо старого *дуб...* А потім дорослі й малі пішли до *берег..* річки, аби перевірити , чи вона замерзла. Оскільки *сніг..* не було, то й *льод..* теж ми не побачили. Тепла цьогогоріч видалася у нас зима, але до *Єгипт..* далеко.

Перевірте себе

- Свято пройшло без **галасу** й **шуму**, але залишило багато позитивних емоцій. На вулиці не було сильного **вітру**, тому ми гуляли біля **будинку**, бігали навколо старого **дуба**. А потім дорослі й малі пішли до **берега** річки, аби перевірити, чи вона замерзла. Оскільки **снігу** не було, то й **льоду** теж ми не побачили. Тепла цьогогоріч видалася у нас зима, але до **Єгипту** далеко.

Робота з підручником ст.135

Іменники II відміни.

Родовий відмінок.

Орф⁸. Закінчення **а**, **я** та у, **ю** **у** іменниках II відміни Р. в.

а, **я**

1. назви чітко окреслених предметів або будов:

олівця, дуба, вагона, млина, трактора, прапора

Виняток: каналу, даху, плоту

2. географічні назви із наголошеним закінченням

та суфіксами - **єв** -, - **ив** -, - **ськ** -

Києва [Кийсва], Ленінграда, Лондона, Рима, Дніпра, Ужа, Тетерева

3. назви мір довжини, площі ваги, часу:

метра, квадрата, гектара, жовтня, вівторка

Виняток: року, віку

у, **ю**

1. назви речовин, матеріалу:

меду, воску, піску, гіпсу, граніту, цукру, соку

Виняток: хліба

2. географічні власні назви без наголосу на закінченні:

Уралу, Сибіру, Криму, Ірану

Донбасу, Єгипту, Дону,

Амuru, Рейну, Байкалу,

Азербайджану, Сахаліну,

Кузбасу

3. іменники із значенням місця, простору:

світу, краю, майдану, стелу

Виняток: хутора, горба,

берега

4. наукові терміни

іншомовного походження

та українські з суфіксами

радіуса, квадрата, синуса,

відмінка, чисельника

4. назви явищ природи:

вітру, снігу, дощу, граду,

грому, морозу, вогню, смерчу

5. іменники зі значенням збірності:

народу, хору, колективу,

класу, взводу, вишняку

Виняток: вівса

6. назви установ, організацій:

інституту, клубу, вокзалу,

7. назви почуттів:

гніву, суму, жаху, болю

**Вправа 262 (усно);
263 (письмово).**

Згрупуйте слова з однаковими закінченнями за значеннями

- Назви місця, простору:
 - Мір довжини, площі, ваги, часу:
 - Речовин, матеріалу:
 - Явищ природи:
 - Українські за походженням терміни:
-
- СЛОВА : землетрус, степ, відмінок, вівторок, майдан, катет, мед, грім, кілограм, віск.

Перевірте себе

- **Назви місця, простору:** степ, майдан -у, -ю
- **Мір довжини, площі, ваги, часу:** вівторок, кілограм -а, -я
- **Речовин, матеріалу:** мед, віск -у, -ю
- **Явищ природи:** землетрус, грім -у, -ю
- **Українські за походженням терміни:** відмінок, катет -а, -я

Запишіть у 2 колонки слова, розподіливши за
закінченням

-а, -я

-у, -ю

- сантиметр, лід,
понеділок, дріб, пиріг,
звук, потяг, обрій,
батон, бульвар.

Перевірте себе

-а, -я

- сантиметра,
- понеділка,
- пирога,
- потяга,
- батона,

-у, -ю

- льоду,
- дробу,
- звуку,
- обрію,
- бульвару.

Слова, що вживаються з обома закінченнями

Кілька слів української мови вживаються з обома закінченнями без впливу на значення (але із зміною наголосу):

- *мостá — мóсту*
- *парканá — паркáну*
- *плотá — плóту*
- *столá — стóлу (меблі)*

Робота з підручником ст. 136 (географічні назви)
Вправа 268 (письмово).

Бліц – опитування.

- Які слова ми відносимо до II відміни?
- А які закінчення мають ці іменники?
- Коли пишеться –а(-я) в іменниках II відміни в родовому відмінку?
- Коли вживаємо закінчення -у(-ю)?

Домашнє завдання

Достатній рівень:

- 1. Опрацювати й вивчити теоретичний матеріал (ст.135-136).
- 2. Виконати письмово вправу 269 (ст.138).

Високий рівень:

- 1. Скласти 4 речення з географічними назвами, що належать до II відміни, поставивши їх у родовому відмінку.